

## POSTANOWIENIE

Dnia 29 kwietnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Krzysztof Wiak (przewodniczący)

SSN Joanna Lemańska

SSN Aleksander Stępkowski (sprawozdawca)

w sprawie ze skargi M.G.

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki  
w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w Warszawie w sprawie o sygn.  
VI ACa 3714/23,

z udziałem Skarbu Państwa - Prezesa Sądu Apelacyjnego w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych  
w dniu 29 kwietnia 2025 r.,

**oddala skargę.**

Joanna Lemańska      Krzysztof Wiak      Aleksander Stępkowski

## UZASADNIENIE

Skargą, która wpłynęła do Sądu Apelacyjnego 12 grudnia 2024 r. (na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki M.G. (dalej: „skarżąca”, „powódka”) zastępowana przez profesjonalnego pełnomocnika wniosła o:

– stwierdzenie przewlekłości sprawy o ustalenie i zapłatę z powództwa skarżącej przeciwko Bankowi S.A. z siedzibą w W. (dalej: „pozwany”) rozpoznawanej przez Sąd Apelacyjny w Warszawie, VI ACa 3714/23;

- zlecenie sądowi prowadzącemu ww. postępowanie niezwłoczne podjęcie czynności niezbędnych do nadania sprawie dalszego biegu, w szczególności poprzez doręczenie odpisu apelacji i wyznaczenie terminu rozprawy apelacyjnej;
- zasądzenie od Skarbu Państwa na rzecz skarżącej sumy pieniężnej w wysokości 20 000,00 zł, z tytułu naruszenia prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki;
- zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego zgodnie z normami przepisanyymi.

W uzasadnieniu skargi podniesiono m.in., iż akta z apelacją zostały przekazane do Sądu Apelacyjnego w Warszawie 16 listopada 2023 r., a 8 grudnia 2023 r. skarżąca złożyła wniosek o zabezpieczenie roszczenia poprzez unormowanie praw i obowiązków stron postępowania na czas trwania postępowania polegające na zawieszeniu obowiązku płatności rat kapitałowo-odsetkowych przez skarżącą. Wskazano również, że przez blisko 8 miesięcy wniosek o zabezpieczenie złożony przez skarżącą pozostawał bez odpowiedzi. Ponadto skarżąca stwierdziła, że od dnia wydania postanowienia (29 kwietnia 2024 r.) w przedmiocie udzielenia zabezpieczenia do dnia doręczenia ww. postanowienia pozwanemu, minęły ponad 3 miesiące. W ocenie skarżącej brak podjęcia przez sąd czynności w sprawie, w tym przede wszystkim niewyznaczenie terminu rozprawy narusza prawo powódki do rozpoznania jej sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki.

Prezes Sądu Apelacyjnego w odpowiedzi na skargę wniósł o jej oddalenie, wskazując w uzasadnieniu m.in., jakie czynności zostały dotychczas podjęte przez Sąd Apelacyjny w toku postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga na przewlekłość postępowania zasługuje na oddalenie.

1. Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (tekst jedn. Dz.U. z 2023 r. poz. 1725, dalej: „ustawa o skardze na przewlekłość postępowania”) – strona może

wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania). Na mocy art. 2 ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłość postępowania, dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd w celu wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie albo czynności podjętych przez prokuratora prowadzącego lub nadzorującego postępowanie przygotowawcze w celu zakończenia postępowania przygotowawczego lub czynności podjętych przez sąd lub komornika sądowego w celu przeprowadzenia i zakończenia sprawy egzekucyjnej albo innej sprawy dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego. Dokonując tej oceny, uwzględnia się łączny dotychczasowy czas postępowania od jego wszczęcia do chwili rozpoznania skargi, niezależnie od tego, na jakim etapie skarga została wniesiona, a także charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej złożoności, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania. Stosownie do art. 5 ust. 1 ustawy o skardze na przewlekłość postępowania, skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiła przewlekłość postępowania, wnosi się w toku postępowania w sprawie.

2. Utrwalone orzecznictwo Sądu Najwyższego wskazuje, że o przewlekłości postępowania apelacyjnego można zasadniczo mówić w przypadku bezczynności sądu drugiej instancji polegającej na niewyznaczeniu rozprawy apelacyjnej w ciągu 12 miesięcy od daty wpłynięcia apelacji (por. postanowienia Sądu Najwyższego z: 12 maja 2005 r., III SPP 96/05, OSNP 2005, nr 23, poz. 384; 16 marca 2006 r., III SPP 10/06, OSNP 2007, nr 7-8, poz. 120; 21 marca 2006 r., III SPP 13/06, OSNP 2007, nr 7-8, poz. 121; 18 maja 2016 r., III SPP 53/16; 14 lipca 2016 r., III SPP 55/16; 7 marca 2017 r., III SPP 6/17; 21 lutego 2018 r., III SPP 3/18; 13

grudnia 2018 r., I NSP 62/18; 24 stycznia 2019 r., I NSP 87/18; 27 marca 2019 r., I NSP 88/18; 5 kwietnia 2022 r., I NSP 66/22). Nie oznacza to jednak, że w każdym przypadku, w którym przekroczony został okres 12 miesięcy, w czasie których nie wyznaczono terminu rozprawy, automatycznie następuje przewlekłość postępowania w rozumieniu ustawy. Ocena spełnienia obowiązku rozpoznania sprawy w rozsądnym terminie zależy od konkretnych okoliczności, a zatem wymaga uwzględnienia wielu czynników wpływających na tok postępowania. Powyższe oznacza, że przewlekłość postępowania ocenia się w każdej sprawie w sposób indywidualny, z uwzględnieniem wymienionych okoliczności.

3. Z analizy akt sprawy wynika, że akta sprawy wpłynęły do Sądu Apelacyjnego w Warszawie 17 listopada 2023 r. (k. 1236 akt dołączonych) i tego dnia przeprowadzono w SLPS losowanie sędziego referenta (k. 1238 akt dołączonych).

W dniu 20 listopada 2023 r. wpisano sprawę do repertorium ACa (k. 1239 akt dołączonych), a następnie wysłano zawiadomienia do pełnomocników stron o składzie wyznaczonym do rozpoznania apelacji (k. 1240-1241 akt dołączonych).

W dniu 12 grudnia 2023 r. do Sądu Apelacyjnego wpłynął wniosek powódki o udzielenie zabezpieczenia roszczenia niepieniężnego (k. 1242 akt dołączonych), a 12 marca 2024 r. wydano zarządzenie o doręczeniu odpisu wniosku pełnomocnikowi pozwanego z zobowiązaniem do zajęcia stanowiska na piśmie w terminie 7 dni (k. 1286 akt dołączonych).

W dniu 28 marca 2024 r. do Sądu Apelacyjnego wpłynęło pismo procesowe pozwanego z ustosunkowaniem się do wniosku (k. 1289 akt dołączonych), a 29 kwietnia 2024 r. zostało wydane postanowienie w przedmiocie zabezpieczenia (k. 1297 akt dołączonych), którego odpis doręczono pełnomocnikom stron 6 sierpnia 2024 r. (k. 1298-1299 akt dołączonych).

Powódka trzykrotnie wносиła o podjęcie czynności poprzez wyznaczenie terminu rozprawy, a Sąd Apelacyjny poinformował powódkę, że sprawy są rozpoznawane według kolejności wpływu (k. 1234-1242 akt dołączonych).

Zarządzeniem z 18 grudnia 2024 r. m.in. dokonano kontroli złożonej apelacji pod kątem wypełnienia wymogów formalnych, zwrócono się do Sądu Okręgowego o nadesłanie potwierdzenia doręczenia odpisu wyroku wydanego na posiedzeniu

niejawnym pełnomocnikowi pozwanego, wezwano pełnomocnika pozwanego do wskazania wartości przedmiotu zaskarżenia w zakresie zaskarżonego punktu pierwszego wyroku w terminie tygodniowym pod rygorem sprawdzenia wartości przedmiotu zaskarżenia z urzędu (k. 1243 akt dołączonych). Zarządzono także doręczenie odpisu apelacji powódki pełnomocnikowi pozwanego (k. 1243 akt dołączonych).

Wobec braku odpowiedzi pełnomocnika pozwanego na zarządzenie z 18 grudnia 2024 r., zarządzeniem z 23 stycznia 2025 r. akta skierowano do sędziego referenta celem rozważenia sprawdzenia wartości przedmiotu zaskarżenia (k. 1252 akt dołączonych). W dniu 25 stycznia 2025 r. zostało wydane postanowienie w tym przedmiocie (k. 1253 akt dołączonych). Tego samego dnia zarządzeniem ustalono opłatę od apelacji i wezwano pełnomocnika pozwanego do uiszczenia brakującej opłaty od apelacji (k. 1253 verso akt dołączonych).

W dniu 28 stycznia 2025 r. wpłynęła odpowiedź pozwanego na apelację powódki (k. 1254 akt dołączonych), a 6 marca 2025 r. wpłynęło pismo z uzupełnieniem braków fiskalnych apelacji pozwanego (k. 1261 akt dołączonych).

Zarządzeniem z 17 marca 2025 r. nakazano doręczenie odpisu apelacji pozwanego pełnomocnikowi powódki (k. 1265 akt dołączonych). Następnie wyznaczono termin rozprawy na dzień 7 maja 2025 r. (k. 1266 akt dołączonych).

Zarządzenie wykonano 18 marca 2025 r. – zawiadomiono pełnomocników stron o terminie rozprawy (k. 1267-1268 akt dołączonych).

W świetle powyższego stwierdzić należy, że Sąd Apelacyjny podjął szereg czynności, w tym doręczeń.

4. Dla oceny czy w danej sprawie doszło do przewlekłości postępowania znaczenie ma nie tylko sam sztywny upływ czasu, ale wymagają również rozważenia wszystkie okoliczności wpływające na przebieg danego postępowania – w tym również podejmowane w jego trakcie przez sąd czynności oraz postępowanie skarżącego. W orzecznictwie Sądu Najwyższego podkreśla się, że przewlekłość postępowania może nastąpić zarówno wtedy, gdy sąd nie podejmuje żadnych czynności, jak i wtedy, gdy je podejmuje, ale są one nieprawidłowe i w ich następstwie dochodzi do zwłoki w rozpatrzeniu sprawy (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 24 lutego 2016 r., III SPP 53/15). Nie ulega wątpliwości, że w

niniejszej sprawie Sąd Apelacyjny podejmował stosowne czynności, które zmierzały do rozpoznania sprawy (przytoczone wyżej, choć część z nich nastąpiła dopiero po wpływie skargi na przewlekłość postępowania).

Choć nie sposób wykluczyć, że niektóre czynności mogły zostać przeprowadzone z większą sprawnością organizacyjną, w szczególności w zakresie terminowości doręczenia stronom odpisu postanowienia z 29 kwietnia 2024 r. w przedmiocie zabezpieczenia, to jednak całościowa analiza przebiegu postępowania apelacyjnego nie daje podstaw do stwierdzenia jego przewlekłości. Sąd Apelacyjny konsekwentnie podejmował niezbędne czynności w odpowiedzi na pisma stron oraz w celu zapewnienia formalnej gotowości sprawy do rozpoznania. Działania takie jak ustalenie opłaty od apelacji, wezwanie pełnomocnika pozwanego do uiszczenia brakującej opłaty od apelacji, doręczenia pism procesowych czy rozpoznanie wniosku o zabezpieczenie – choć rozciągnięte w czasie – nie mogą być całościowo uznane za przejaw wadliwego procedowania, którego rezultatem jest zwłoka w rozpoznaniu sprawy.

Dlatego też upływ czasu poprzedzający rozpoznanie sprawy trudno uznać za beczynność Sądu Apelacyjnego naruszającą prawo skarżącej do uzyskania rozstrzygnięcia bez nieuzasadnionej zwłoki.

Ostatecznie Sąd Apelacyjny (już po wpływie skargi na przewlekłość postępowania) wyznaczył także termin rozprawy na 7 maja 2025 r., co rokuje jej rychłe zakończenie w tym roku.

5. Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy na podstawie art. 12 ust. 1 ustawy o skardze na przewlekłość postępowania, orzekł jak w sentencji.

Joanna Lemańska Krzysztof Wiak Aleksander Stępkowski

[SOP]

[r.g.]